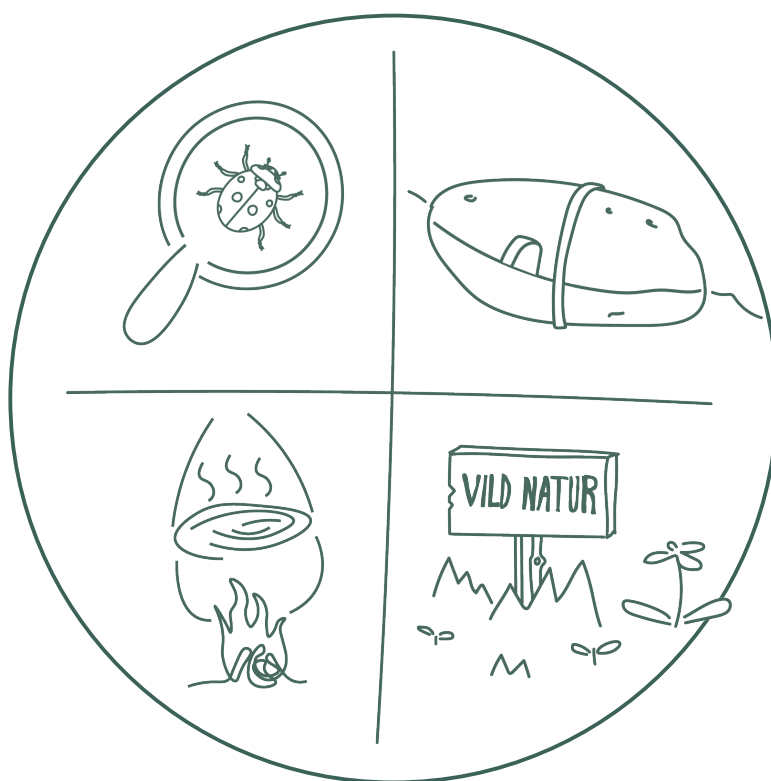

Aktivitetshæfte

---

4 temaer til jeres Naturens Uge forløb

Naturens Uges aktivitetshæfte

INTRODUKTION I undermaterialet kan I finde 4 temaer, der udforsker skolens liv både dag og nat. Aktiviteterne tager fra en lektion til flere. Flere aktiviteter kan gennemføres uden hjælpemidler, og andre kræver let anskaffelsesbare remedier som f.eks. kartofler, kopper og kartoffelmel.

FORMÅL De 4 temaer arbejder med biodiversitet på hver deres måde, og formålet er at styrke børnenes læring gennem sjove og praktiske aktiviteter, samt give mulighed for at dykke mere ned i naturen på skolen end hovedmaterialet lægger op til.

INDHOLD	Tema 1: SMÅDYR	3
	Aktivitet 1: Smådyrssafari	5
	Aktivitet 2: Tryk edderkoppespind frem	8
	Tema 2: NATTEN PÅ SKOLEN	10
	Aktivitet 1: Faldfælde	12
	Aktivitet 2: Kartoffelfælde	13
	Aktivitet 3: Sukkerfælde	15
	Tema 3: PLANTER	17
	Aktivitet 1: Tingfinderudstilling	19
	Aktivitet 2: Blomstertryk	19
	Aktivitet 3: Spis skolen	21
	Tema 4: INVITÉR NATUREN IND	23
	Aktivitet 1: Lav et vandhul	25
	Aktivitet 2: Blomsterbuffet	26
	Aktivitet 3: Kvasbunke/kvashegn	28
	Aktivitet 4: Insekthotel	29

TEMA 1: **SMÅDYR**

I dette forløb kommer børnene tæt på alle de smådyr, der findes på skolen. I kan tage på smådyrssafari eller nørde ned i edderkoppernes spændende verden.

Tema 1: Smådyr

Lærervejledning

VARIGHED Smådyrsjagt: kan tage 1-2 timer alt efter børnenes engagement

Edderkoppespind: 1 time

FORMÅL Formålet med dette tema er at introducere børn til biodiversitet ved at lade dem opleve, at dyr har forskellige behov og derfor lever forskellige steder, samt gøre børnene bevidste om, at de deler deres områder med dyrene.

I dette forløb kan I tage på safari efter nogle af de smådyr, der findes i skolegården. I kan bl.a. bestemme smådyr ud fra, hvor mange ben de har. Har et dyr fx. seks ben, er det et insekt, I er stødt på. Nogle dyr har slet ingen ben, mens andre har flere hundrede. I kan også nørde ned i edderkoppernes verden, som er en af de dyregrupper, der helt sikkert kan findes på jeres skole. Her kan I trylle edderkoppespind frem og se, hvor mange flotte spind I kan finde.

ER VIGTIGT FORDI Det er unikt at opleve den danske natur i børnehøjde. Her kan de mindste kriblende dyr eller spor i skovbunden blive indgangen til en helt ny verden.

Børnene skal mærke spændingen ved at gå på opdagelse i naturen og fascinationen af det mylder af liv, som findes lige ude i deres skolegård.

Når først børnene har mærket begejstringen, er det lettere at forstå, at naturen er værd at passe på. Og den danske natur har virkelig brug for nogen, der kan passe på den.

Derudover kan en smådyrssafari give nogle gode snakke om, hvor de forskellige dyr lever, og hvorfor det lige præcis er de dyr, der lever på jeres skole. Her kan I også prøve at lege med tanken, "Hvad skal der til for at flere forskellige smådyr vil bo på skolen?".

Smådyrssafari - vejledning

FORMÅL	Formålet med denne aktivitet er at undersøge, hvor mange smådyr, man kan finde i et givent område – f.eks. legepladsen - og gøre børnene opmærksomme på, at de deler deres skole med andre dyr.
DET SKAL DU BRUGE	<p>Man behøver ikke at bruge nogle redskaber for at udføre denne aktivitet. Hvis der er mulighed for det, kan man bruge en eller flere af følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Opvaskebalje, fotobakke eller lignende, man kan samle dyrene i – gerne hvid, da det er nemmere at se dyrene. ☐ Lupper. ☐ Et hvidt stykke stof. ☐ En kryds-af liste til de dyr, man finder.
SÅDAN GØR DU	<p>Start med at samle børnene og snak med dem om, hvilke dyr I kan finde på området – det kan være en fordel at have billeder med af dyrene.</p> <p>Det gælder nu om at finde så mange smådyr som muligt. Dyrene kan godt lide at gemme sig, så det kan være en god idé at lede under sten, træstammer, blade og lignende. Mange dyr lever også i buske og træer. Prøv f.eks. at lægge et hvidt stykke stof under et træ og ryst det – hvor mange dyr kan I se på stoffet? Når I er færdige med at finde dyr, kan I samles igen og snakke om, hvilke dyr I så, hvor mange ben dyrene har, eller hvor I fandt flest dyr henne.</p> <p>Safarien kan udvides ved at blive en holdjagt, hvor hvert hold får en særlig opgave i forbindelse med jagten. Del fx klassen op i "Himmelholdet", "Luftholdet", "Det grønne hold", "Jordholdet", "Graverholdet", "Natholdet", "Planteholdet" og "Trægruppen". I kan selv finde på flere hold eller grupper, der skal undersøge naturen tæt på skolens område.</p>

HOLDJAGT

Himmelholdet skal i en lektion kigge op og se, hvor mange forskellige fugle de ser. Måske kan de tage billeder af nogle af dem, de ikke kender, og prøve at se i en fuglebog eller bruge arter.dk appen til at identificere fuglene. De kan også markere, hvor mange forskellige fugle de ser – eller hvor mange af den samme art, de får øje på i løbet af en lektion. Hvilke fugle så de? Og hvor på skolen?

Luftholdet ser på, hvor mange flyvende smådyr de ser. De kan kigge efter bier, fluer, guldsmede, sommerfugle mm. Prøv, om I kan identificere de arter, der flyver forbi. Her kan I bruge arter.dk eller et opslagsværk om smådyr.

Det grønne hold lægger et hvidt klæde eller en dug under buske eller grene, ryster grenene eller busken og ser, hvad der falder ned. Prøv, om I kan identificere de arter, der falder ned. Her kan I bruge arter.dk eller et opslagsværk om smådyr. Hvor mange smådyr er faldet ned?

Jordholdet undersøger livet på jordoverfladen. Det gør de ved at fjerne blade, sten mm., og se samt undersøge livet der. Måske I kan bruge en lup til at kigge på de smådyr, der gemmer sig på jordoverfladen.

Graverholdet undersøger, hvad der er nede i jorden. Her kan de grave ned i jorden på jagt efter regnorme mm. De kan også se, om de kan spotte muldvarpeskud, mosegris, musehuller osv. Eleverne kan lokke fx regnorme frem ved at stå tæt sammen og trampe på samme sted i fem minutter. Disse svingninger får regnormene til at komme op af jorden.

Natholdet er dem, der laver kartoffel- og faldfælder eller sukkerlokning (Se side 12-15).

Planteholdet samler forskellige planter ind og finder deres navne med en plantebog eller arter.dk appen. Måske skal de blot starte med 10-15 forskellige planter, så mængden ikke bliver uoverskuelig. Planteholdet kan også blive til plante- og svampeholdet og gå på jagt efter svampe. Husk blot at vaske fingre efter at have rørt ved svampene, og ikke spise svampene, medmindre I har en ekspert med jer, som kan kende forskel på de mange svampe.

HOLDJAGT

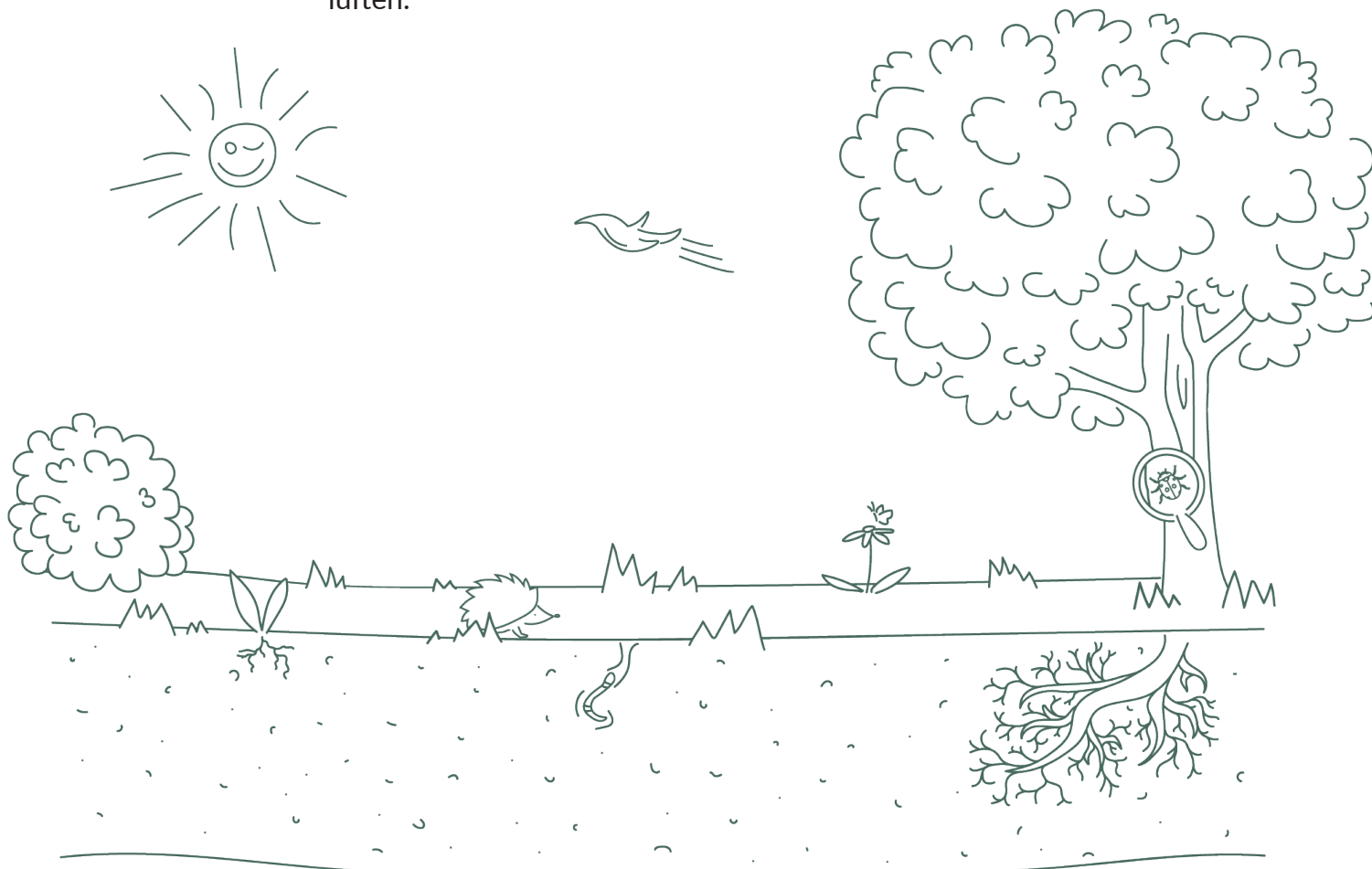
Trægruppen prøver at bestemme de forskellige træer og buske. Her kan I også bruge arter.dk appen eller et opslagsværk. I kan prøve at bestemme sorten ud fra bladene på træet, hvis der er flere tilbage eller ud fra barken eller træets størrelse.

Hvis der er tid og kræfter, kan klassen arbejde med flere eller alle de forskellige hold, så eleverne får erfaring med observation og indsamling. Ellers kan nogle af holdene slås sammen, eller I kan opfinde nye holdtitler, fx "det høje hold" som undersøger alt, der er højere end børnene osv.

Når I er færdige med at lede efter dyr, kan I samles og snakke lidt om hvilke dyr I har fundet, og hvor I fandt dem henne. Når I er helt færdige, skal dyrene slippes ud igen - få børnene til at hjælpe med at sætte dyrene fri der, hvor de blev fundet.

TIP

En anden vej er at give eleverne et lille område, fx 3 x 3 meter, og der skal de så undersøge, hvor meget forskelligt de kan spotte på en lektion eller hvad der giver mening i tid. Her kan det igen organiseres i at undersøge forskellige zoner: under jorden, på overfladen, på træer og buske eller i luften.

Tryl edderkopsspind frem - vejledning

FORMÅL

Formålet med denne aktivitet er at give børnene mulighed for at nærde ned i en af de dyregrupper, der ofte lever rigtig mange af på en skole - nemlig edderkopperne!

DET SKAL DU BRUGE

- ☐ Almindeligt mel
- ☐ Evt. nogle kopper til melet

SÅDAN GØR DU

Der findes edderkopper over det hele. På og omkring skolen er der edderkopper ved vinduerne, under taget, på buske og træer, på gyngestativet, ved cykelskuret, på hegn, og mange andre steder. Børn er virkelig gode til at spotte spindene.

Alle børn kender fra oplevelser i haven, i naturen eller fra film de runde spindelvæv. Edderkopperne, der laver sådanne, hedder hjulspindere. Men der findes mange arter af edderkopper, der bygger ganske forskellige net. Alle net har samme funktion: at fange dyr, edderkoppen kan spise.

Gå på opdagelse efter spindene og se, om I kan finde forskellige slags spind. Måske I finder ud af at bestemte slags spind hører til bestemte levesteder - det kan fortælle noget om, hvor forskellige edderkoppearter lever henne.

Giv eleverne et lille bæger eller en kop med alm. mel i, og lad dem fx gå to og to sammen. Når de ser et spind, skal de drysse en lille bunke mel i hånden og så med flad hånd puste mel på spindet. Børn er bare de bedste spindelvævsspottere - hvor vi voksne ikke kan se noget som helst, opdager de meget mere. Snak gerne med eleverne om, hvorfor edderkopperne har lavet deres spind nøjagtig der, hvor de bliver fundet.

Se mere om de forskellige edderkopper og deres meget forskellige net:
<http://www.vestrehus.dk/Dyresider/edderkopper.htm>

TEMA 2: **NATTEN PÅ SKOLEN**

I dette forløb kan I undersøge, hvilke dyr der besøger jeres skolegård om natten, ved at lave forskellige fælder, der tiltrækker dyrene.

Natten på skolen

Lærervejledning

VARIGHED

Dag 1: 1 time til at forberede og udsætte fælderne

Lad dem stå natten over

Dag 2: 1-2 timer. Indsamling og undersøgelse af fælder

FORMÅL

Formålet med dette forløb er at gøre børnene opmærksomme på, at der også lever en masse dyr på deres skole om natten.

I dette tema har vi derfor sammensat aktiviteter, hvor I kan lave forskellige typer af fælder, der kan stå henover natten og så undersøges den efterfølgende dag.

ER VIGTIGT FORDI

Når alle er gået hjem, lyset er slukket og skolen låst af, så er der alligevel masser af liv i sprækker, i krat på jorden og i luften. Fx er snegle aktive om natten, hvor fugtigheden er størst. Der er masser af biller, der løber rundt på jorden, når mørket falder på, og de gemmer sig om dagen, hvor vi ikke kan se dem. I luften er der flagermus og mange natsværmere (sommerfugle) at få øje på i mørket.

Selvom vi ikke kan se arterne om dagen, er det let at finde og fange nogle af dem på og omkring skolen, hvis man ved, hvordan man skal gøre det.

I kan bl.a. lokke natsværmerne til at komme til skolen, og ofte bliver de tæt på, når skolen igen åbner om dagen. En af metoderne til at lokke natsværmerne til, kaldes sukkerlokning, som du kan læse mere om nedenfor.

At blive opmærksom på de dyr, der kommer frem om natten, åbner en ny verden, vi normalt ikke får indblik i. Ved at undersøge, hvad der lever på jeres skole om natten, får I et endnu klarere billede af, hvilke typer levesteder der findes, og dermed også hvordan I kan hjælpe smådyrene ved at skabe nye levesteder.

Faldfælde - vejledning

FORMÅL

En faldfælde er en god måde at prøve at fange de nataktive biller og smådyr. Formålet med at bygge en faldfælde er at lokke smådyr, der primært er fremme om natten, frem, så I kan undersøge dem næste dag.

DET SKAL DU BRUGE

- ☐ Syltetøjsglas, kop, eller lignende.
  - ☐ Lidt blade.
  - ☐ Et blad eller et stykke bark som halvtag over fælderne.
  - ☐ Hvid bakke eller opvaskebalje.
-

SÅDAN GØR DU

I kan grave faldfælder ned i jorden, hvor I tror, der er mange smådyr på jordoverfladen.

- ☐ Grav nogle syltetøjsglas ned i jorden, så kanten er lige under overfladen.
- ☐ Skjul kanterne med lidt blade.
- ☐ Dyr, der bevæger sig på jordoverfladen, hen mod fælderne, falder ned i glassene.
- ☐ Læg et blad eller et stykke bark over fælderne, så dyrene ikke drukner, hvis det skulle regne.
- ☐ Lad fælderne stå ude en nat og tjek dem næste dag.
- ☐ Hæld dyrene i en hvid bakke, så I bedre kan se dem.

Husk, hvor I har gravet fælderne ned. Lad dem aldrig stå længere end en dag, og husk at dække hullerne til, når I fjerner

SÅDAN GØR DU glassene igen.

Når I har kigget på dyrene, skal de slippes fri igen - få børnene til at hjælpe med at sætte dyrene tilbage i naturen.

Kartoffelfælde - vejledning

FORMÅL Formålet med at bygge en kartoffelfælde er, at lokke smådyr der primært er fremme om natten frem, så I kan undersøge dem næste dag.

- DET SKAL DU BRUGE**
- ☐ Kartoffler eller andre store grøntsager.
  - ☐ Lille ske og/eller kniv.
  - ☐ Elastik.
  - ☐ Hvid bakke eller opvaskebalje.

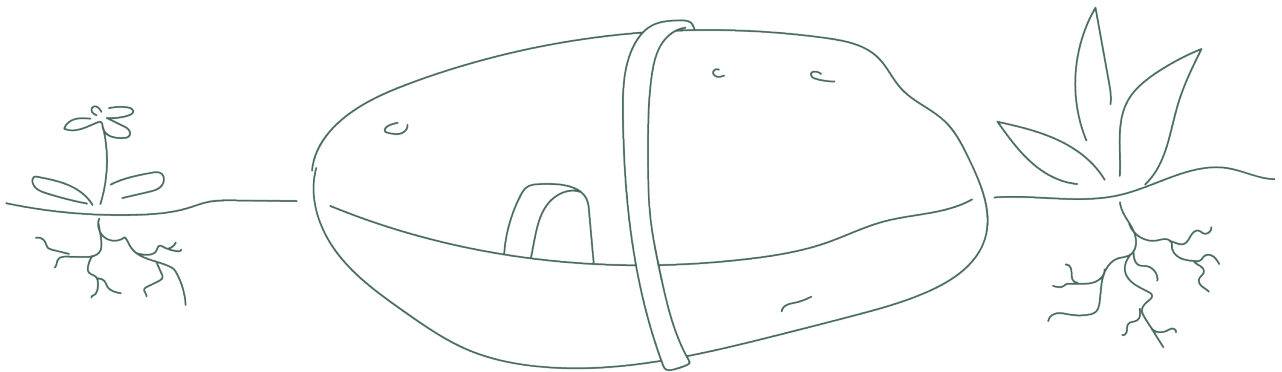
SÅDAN GØR DU

Kartoffelfælder er en let og nem måde at møde nogle af nattens dyr på. I kan let lave en fælde af hule kartofler eller andre grøntsager, som dyrene spiser. Dyrene kan således bo inde i deres mad. Der er dejligt fugtigt og mørkt.

- ☐ Skær en stor grøntsag over på langs.
- ☐ Den ene del udhules.
- ☐ Skær en lille indgang til grøntsagshulen.
- ☐ Hold de to halvdele sammen med en elastik.
- ☐ Læg fælden i skovbunden eller i haven.
- ☐ Kig i fælden efter nogle timer – eller allerbedst dagen efter.
- ☐ Hæld dyrene i en hvid bakke, så I bedre kan se dem.

I fælterne fanger I fx biller og ørentvister, men også dyr, der ikke er insekter, som fx bænkebidere, snegle og skolopendre.

Når I har kigget på dyrene, skal de slippes fri igen - få børnene til at hjælpe med at sætte dyrene tilbage i naturen.

Sukkerfælde - vejledning

FORMÅL

Formålet med at bygge en sukkerfælde er, at lokke smådyr, især natsværmere og andre flyvende smådyr, der primært er fremme om natten frem, så I kan undersøge dem næste dag.

DET SKAL DU BRUGE

- ☐ Rødvin
  - ☐ Sukker
  - ☐ Strimler stof
  - ☐ Skål
  - ☐ Evt. hvid bakke eller opvaskebalje
-

SÅDAN GØR DU

Sukkerfælder er nemme at lave og kan hænges op i træer og buske, hvor I tror, der er mange smådyr. Især natsværmere og andre flyvende natdyr tiltrækkes af dem.

- ☐ Lav en sukkerblanding i en skål. Fx. ved at blande rødvin og sukker.
  - ☐ Lad gerne eleverne afprøve forskellige versioner af sukkerblanding. Fx kan I prøve kun med bananer eller rødvin eller saftvand. Det vigtigste er, at det er noget, der lugter godt eller dårligt.
- ☐ Læg snore eller stofstrimler ned i sukkerblandingen og lade dem gennemvæde.
- ☐ Hæng snorene eller stofstrimlerne op i træer og/eller buske.
- ☐ Lad dem hænge natten over. Ofte sidder natsværmerne både på tøjstrimlerne og rundt omkring på fx træerne.

SÅDAN GØR DU

- ☐ Undersøg hvilke smådyr i har fundet dagen efter.
- ☐ Læg dyrene i en hvid bakke, så I bedre kan se dem.

Tag evt. billeder af natsværmerne og brug appen arter.dk for at finde ud af, hvad de hedder. Arter.dk er gratis, rigtig god og nem at bruge. I kan lave en liste over jeres fund. I kan evt. gentage forsøget igen med en anden sukkersød blanding og måske prøve et andet sted på skolen eller tæt ved.

Når I har kigget på dyrene, skal de slippes fri igen - få børnene til at hjælpe med at sætte dyrene tilbage i naturen.

TEMA 3: **PLANTER**

I dette forløb kan I gå på opdagelse i planternes verden, lave flotte blomstertryk og brændenældesuppe.

Tema 3: Planter

Lærervejledning

VARIGHED	Tingfinderudstilling:	1-2 timer alt efter børnenes engagement
	Blomstertryk:	1 time
	Hyldebærsaft:	1-2 timer
	Brændenældesuppe:	1-2 timer

FORMÅL Formålet med dette tema er, at børnene skal blive bekendt med alle de skønne planter, der omgiver os. Planter er livsvigtige for både os og de dyr, vi deler jorden med - og så er mange af dem tilmed sjove, flotte eller underlige.

ER VIGTIGT FORDI Planter findes overalt og i alle størrelser – helt fra det store egetræ, der er over 500 år gammelt, til den lille mælkebøtte, der skyder op mellem fortovsfliserne. Planterne er nødvendige for, at der findes liv på jorden, og fungerer både som levesteder og mad for jordens levende organismer.

En bi får energi fra pollen og nektar fra blomster. Noget af den søde nektar spiser bien selv, mens den bringer resten af den indsamlede nektar og pollen med hjem til bistadet. Pollen bliver brugt til at fodre biens larver, mens nektaren bliver brugt til at lave honning – biernes forråd. For at kunne overleve er en bi altså afhængig af blomster. Det samme gælder for en masse andre flyvende insekter, som f.eks. sommerfugle og svirrefluer.

Det er ikke kun pollen og nektar, der bliver spist, nogle dyr spiser selve planten – fx spiser visse sommerfuglelaver brændenælder. Blomsterne er også afhængige af insekterne, da insekterne spreder noget af den indsamlede pollen til de omkringliggende blomster og på den måde bestøver dem.

Flere dyr i Danmark er meget kræsne og spiser kun af særlige blomster og planter, ofte nogle der har været her i meget lang tid.

**ER VIGTIGT
FORDI**

Hvis disse planter ikke er der, kan dyrene dø af sult eller ikke finde et sted at leve. Derfor er det vigtigt at have mange forskellige planter og blomster – og allerhelst nogle af de hjemmehørende arter.

At få øjnende op for de planter der findes på jeres skole, giver et indblik i, hvilke dyr der også kan leve der. Ved at give mere plads til blomster, træer og buske kan I skabe flere levesteder for dyrene - og så kan mange planter bruges til kunst og madlavning, som I kan se mere om i aktiviteterne nedenfor.

Tingfinderudstilling - vejledning

FORMÅL

Formålet med denne aktivitet er at gå på opdagelse efter nogle af de sjove og mystiske planter, der gemmer sig i naturen. Sæt eleverne på tingfinder-jagt og lav en udstilling sammen, når de kommer tilbage, for at blive klogere på, hvad der findes i naturen tæt på jeres skole.

SÅDAN GØR DU

I små grupper skal eleverne indsamle ting fra naturen. De skal efter fx 25 minutters ekspedition komme tilbage og lave en udstilling. Det kan være græsser, planter i forskellige farver, efter levesteder, efter farver. Det er kun fantasien, der sætter grænser.

Når eleverne kommer tilbage fra ekspeditionen, kan de i mindre grupper udstille deres fund og fortælle om, hvor de fandt dem. I kan også lave en styret tingfinder-tur, hvor der skal findes fx 5 forskellige blomster, 5 slags blade, 5 døde eller ikke-levende ting, 3 røde ting, 2 gule ting osv.

Tag fine billeder af udstillingerne så de kan vises frem til forældrene. I kan også kåre den flotteste udstilling, den mest farverige, den skøreste, mm.

Blomstertryk - vejledning

FORMÅL

Formålet med denne aktivitet er at bruge de flotte blomster til at lave flotte tryk med og dermed få et indblik i de farver, man kan få ud af blomsterne. I kan forevige blomsterne ved at presse dem helt klassisk i en bog, men I kan også prøve kræfter med at lave tryk med dem.

DET SKAL DU BRUGE

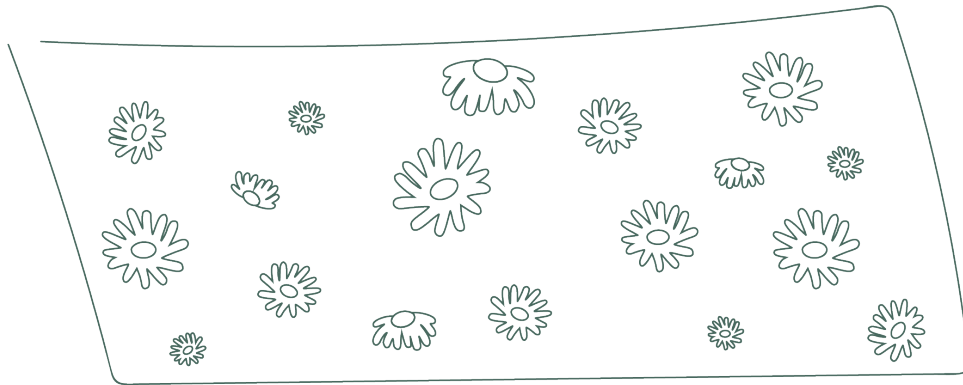
- ☐ Papir eller stof, I vil overføre blomsterne til. Det kan være akvarelpapir (hvis du ønsker at male med akvarelmaling efter), pap, et stykke stof eller andet materiale, som kan suge lidt.
  - ☐ Friske blomster.
  - ☐ En gummihammer.
  - ☐ Vokspapir eller køkkenrulledæk det med enten vokspapir eller køkkenrulle.
-

SÅDAN GØR DU

- ☐ Start med at sende eleverne på jagt efter smukke farverige blomster i området tæt på skolen.
- ☐ Vend blomsterne med hovederne nedad på det valgte materiale og dæk det med enten vokspapir eller køkkenrulle.
- ☐ Hamr forsigtigt på blomsterne uden at ramme midten, for at undgå at pollen og fugt sætter sig fast.
- ☐ Fortsæt med at hamre, til I er tilfredse med, hvordan blomstertrykket er endt.
- ☐ Slut af med at fjerne vokspapiret eller køkkenrullen og blomsterne og lad det tørre.

TIP

Blomster i stærke farver overføres bedst, så det er smart at vælge gule, mørkelilla eller blå blomster, hvis farverne skal træde kraftigt igennem. Når I er færdige, kan I udstille de flotte kunstværk, tage dem med hjem eller tage billeder dem og vise dem frem.

Spis skolen - vejledning

FORMÅL

Formålet med denne aktivitet er at blive klogere på nogle af de planter, der findes lige udenfor vores dør, og prøve at bruge dem til at lave lækker mad og drikke. Selvom naturen omkring skolen ikke nødvendigvis ser sprudlende og spændende ud, kan der sagtens gemme sig nogle skatte, som I kan bruge til et lækkert måltid. Fx kan I gå på jagt efter stor nælde eller brændenælder, som vi kender dem. De er superlette at finde, og I kan kokkerere en sjov suppe af dem. I kan også lave lækker hyldebærsaft.

DET SKAL DU BRUGE TIL HYLDEBÆR-SAFT

- ☐ 1,50 kg hyldebær, inkl. stilke.
- ☐ 300 g æble, uden kernehus.
- ☐ 1 liter vand.
- ☐ 500 g sukker.
- ☐ ½ citron - kun saften.

SÅDAN GØR DU HYLDEBÆR- SAFT

I august/september er der masser af hyldebær. Fuglene er vilde med dem, og det er også meningen. Når fuglen har fordøjet bærret, kommer stenen ud i den anden ende, og på den måde har vi hyld over det hele. Men der er nok hyldebær også til os. OBS: Hyldebær må ikke spises friske, men skal koges 20 min.

Tag spande eller poser med ud og pluk hyldebærrene, før I kan koge saft på dem.

- ☐ Skyl hyldebærskærmene og klip de store grove stængler af langs hyldeskærmene.
- ☐ Kom hyldebærrene i en gryde sammen med æbler og vand. Kog langsomt op og lad det koge i 20 minutter.
- ☐ Hæld i et dørslag eller en si sat over en stor skål. Brug kun saften og filtrér den en gang til i en ren sigte med et rent viskestykke og hæld det direkte i en ren gryde.
- ☐ Tilsæt sukker og citronsaft til den rene saft, og giv hyldebærsaften et opkog, så sukkeret opløses.
- ☐ Når hyldebærsaften er færdig, kan I nyde et dejligt glas ude i det dejlige danske efterårsvejr. Velbekomme!

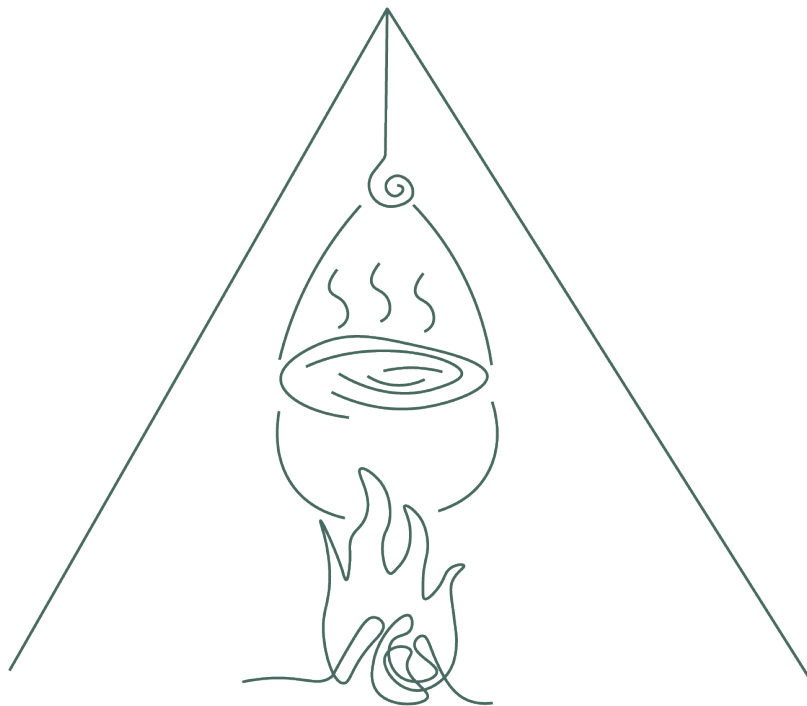

DET SKAL DU BRUGE TIL BRÆNDE- NÆLDESUPPE

- ☐ Løg.
- ☐ Hvidløg eller ramsløg.
- ☐ Olie.
- ☐ Bouillonterning.
- ☐ Kartoffler.
- ☐ Brændenælder.

SÅDAN GØR DU BRÆNDE- NÆLDESUPPE

- ☐ Pil de små brændenældeblade af stænglerne - det er bladene, du skal bruge.
- ☐ Hak brændenældebladene og løg fint.
- ☐ Kom evt. også et lille finthakket fed hvidløg i - eller ramsløg du finder i skoven.
- ☐ Brændenældebladene blandes med det finthakkede løg og svitses i olien.
- ☐ Hvis suppen skal fylde lidt mere, kan du komme et par kartofler i tynde skiver i.
- ☐ Vand og bouillonterne hældes over blandingen.
- ☐ Suppen koges i ca. 10 minutter - og har godt af at simre længere.
- ☐ Når suppen er færdig, kan I nyde et lækkert måltid ude i det dejlige danske efterårsvejr. Velbekomme!

TEMA 4: **INVITÉR NATUREN IND**

I dette tema kan I finde aktiviteter, der kan gøre jeres skole mere vild og skabe levesteder til planter og smådyr.

Tema 4: Invitér naturen ind

Lærervejledning

VARIGHED	Lav et vandhul:	2 timer
	Blomsterbuffet:	1 time
	Kvashegn:	1 time
	Insekthotel:	1 time

FORMÅL

Formålet med dette forløb er at give børnene handlemuligheder ved at lave vilde levesteder til de dyr, der lever på jeres skole. I dette tema har vi derfor sammensat 4 aktiviteter, hvor du og din klasse kan hjælpe dyrelivet omkring jeres skole – I kan fx skabe levesteder til dyrene med blomster, kvasbunker, vandhuller og insekthoteller.

ER VIGTIGT FORDI

I takt med, at vi mennesker fylder mere og mere, forsvinder mange dyrs levesteder. Dyr er forskellige og har forskellige behov, og på mange måder kan det danske landskab virke som en øde ørken for mange dyr, som prøver at finde et sted at bo eller noget at spise. Det skyldes, at meget af Danmarks areal er store ensartede marker eller slåede græsplæner og byer, hvor der kun er meget få arter til stede. Det gør det svært for dyrene at finde gemmesteder og nok føde. Dyrene har hårdt brug for nogle oaser i den ørken, og derfor er det op til os at skabe flere steder, som er attraktive for dyrene, for på den måde at hjælpe dem på vej.

Når vi går på opdagelse i et område og finder dyr, fortæller de os om, hvilke levesteder der findes i området. De dyr, vi ikke finder, mangler måske et levested. Ved at forstå, at dyr er forskellige og har forskellige behov, kan vi begynde at forstå vigtigheden af flere vilde steder. Mere diversitet i levesteder giver kort sagt mere biodiversitet i naturen og i de områder, vi færdes.

Temaet her er derfor vigtigt - både for smådyrene og børnenes læring - i arbejdet med biodiversitet. Det er vigtigt at give børn nogle

ER VIGTIGT FORDI

handlemuligheder, og ved at bruge kroppen og fantasien til at skabe gode levesteder for dyrene, kan de bedre huske de ting, de lærer. Og når der laves flere levesteder bliver der plads til flere smådyr - det er jo win-win.

Rigtig god fornøjelse med at forville jeres skole!

Lav et vandhul - vejledning

FORMÅL

Formålet med dette forløb er at få børn til at reflektere over, at vand er lige så vigtigt for dyr som for mennesker. Dyrene drikker vand ligesom os, men mange dyr lever også i det. Ved at lære om betydningen af vandhuller og hvordan man kan skabe et vandhul selv, giver forløbet børnene handlekraft og viser dem, at det er nemt at gøre en forskel.

DET SKAL DU BRUGE

- ☐ Beholdere til vand – opvaskebalje, murerspand, murerbalje, gryde eller lignende.
- ☐ En spade – gerne flere.
- ☐ Store sten.
- ☐ Et bræt/pinde.
- ☐ Vand (evt. regnvand) og vandkande.

SÅDAN GØR DU

- ☐ Find et sted, hvor I må grave et hul. Dette skal I have fundet ud af inden forløbet.
- ☐ Grav et hul, og sæt en stor balje eller spand ned i det.
- ☐ Fyld beholderen med vand, og læg en masse sten eller nogle stykker træ i, så dyrene ikke drukner, men kan kravle op på land igen.

SÅDAN GØR DU

- ☐ Er der en sø i nærheden, kan I fylde beholderen med en spand søvand for at kickstarte livet i den. Ellers er regnvand eller vandhanevand fint.

Sådan! I har nu bygget det perfekte bo til en masse vanddyr og har samtidig lavet et sted, hvor dyrene kan drikke. Husk IKKE at putte fisk i, da de spiser de andre dyr.

Blomsterbuffet - vejledning

FORMÅL

Formålet er, at børnene lærer, at en "vild" blomstereng er et attraktivt spise- og levested for en masse dyr, og at man kan komme til at opleve mange flere forskellige dyr i sin dagligdag, hvis der er mange forskellige blomster i nærområderne.

DET SKAL DU BRUGE

- ☐ Blomsterfrø (gode for biodiversiteten, kan bl.a. købes på dn.dk)
- ☐ Evt. sand til at blande blomsterfrøene op med
- ☐ En eller flere spader og håndskovle (alternativt bruges krukke og jord)
- ☐ En rive
- ☐ En vandkande

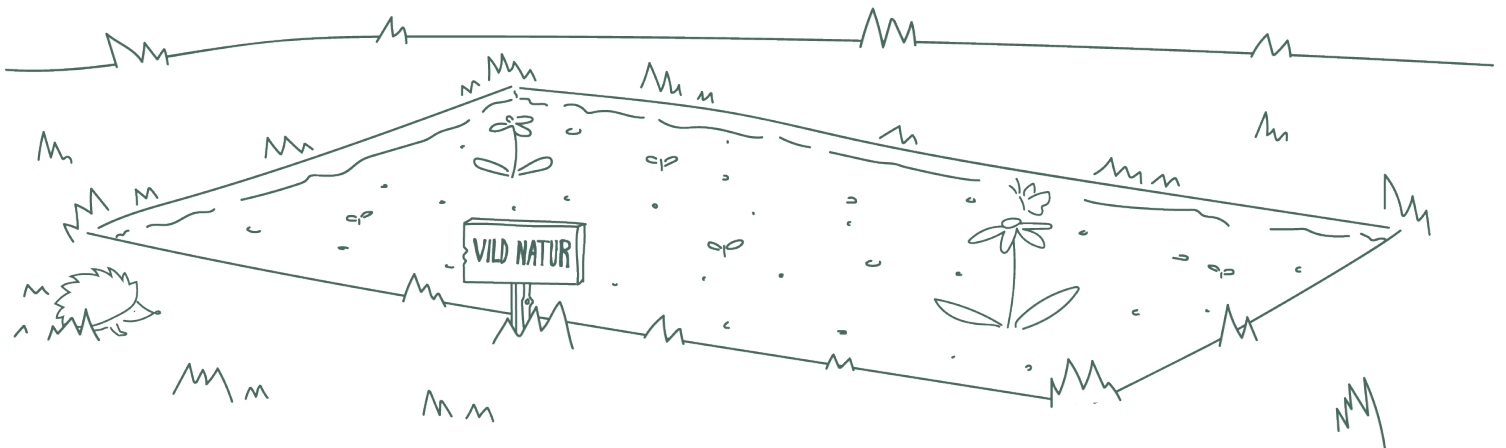
SÅDAN GØR DU

- ☐ Find det område, hvor I må lave en blomstereng
  - ☐ Hvis I ikke har mulighed for at grave i et område, kan I så blomsterfrøene i en krukke eller spand. Bland muld og sand, så jorden er godt drænet og næringsfattig. Fyld i pletter, og så frøene ud.

SÅDAN GØR DU

- ☐ Fjern det øverste lag græs/tørvt, og riv jorden, så den er løs og lækker.
- ☐ Så blomsterfrøene i jorden. Riv igen, så de dækkes af et tyndt lag jord. Klap jorden, så frøene får jordkontakt.
  - ☐ Tip: I kan blande blomsterfrøene med sand, så man er sikker på, at frøene bliver godt spredt ud.
- ☐ Vand jorden let. Det må ikke sumpe, så ilten presses ud af jorden og kvæler frøene.
- ☐ Du kan evt. indhegne området med snor og pinde, så det kan få ro. Lav også gerne skilte til med teksten: "Her skaber vi vild natur", eller "Her skal der være ro, så blomsterne kan gro".

Sådan! I har nu bygget en flot blomsterbuffet, der både skaber levesteder og giver mad til dyrene.

Kvasbunke/kvashegn - vejledning

FORMÅL

Formålet er at få børnene til at reflektere over, at selv en bunke grene og en død træstamme er et attraktivt levested for en masse dyr. Derudover skal en kvasbunke/kvashegn jævnlgt fyldes op, da grene og blade bliver nedbrudt over tid, og det er derfor en god aktivitet at kunne vende tilbage til - både for at undersøge den og fylde nyt materiale på. Ved at skabe forskellige boliger til dyr, kommer børnene til at opleve flere forskellige dyr.

DET SKAL DU BRUGE

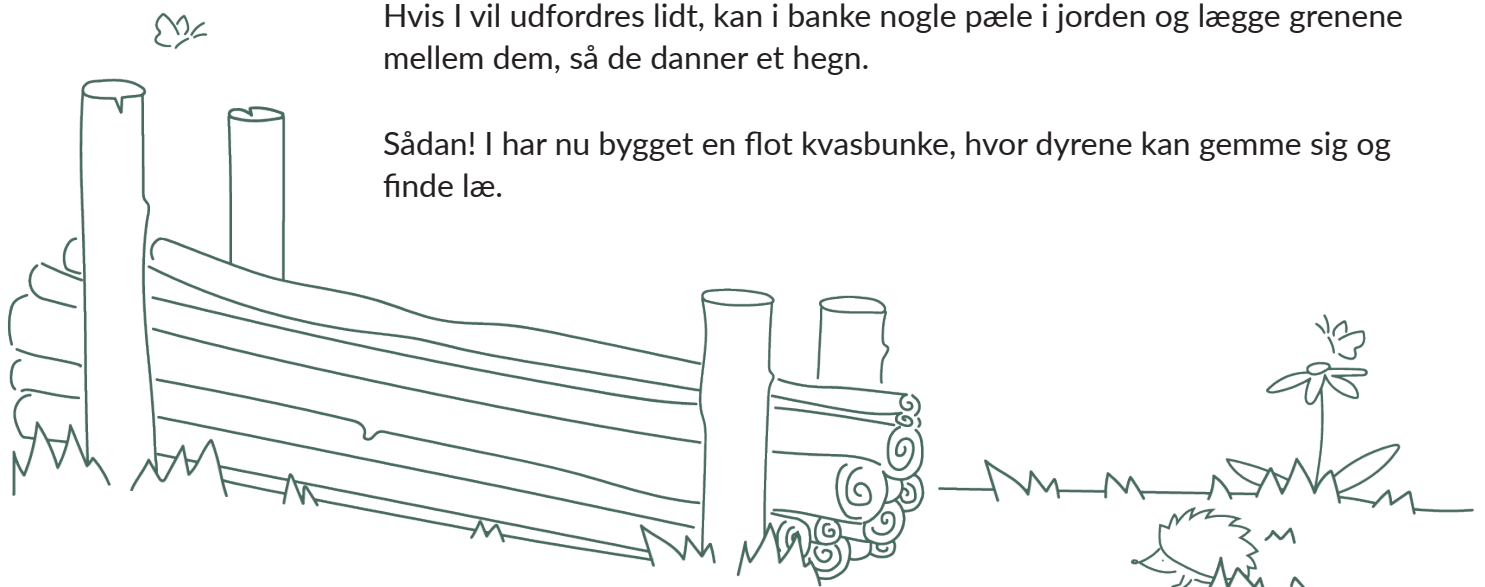
- ☐ Grene og kviste – jo flere, jo bedre.
- ☐ Visne blade, tørt græsafklip mv.
- ☐ Evt. grensaks og hækkeklipper til at klippe grene og kviste af med
- ☐ Evt. større pæle eller rafter til at lave kvashegn med
- ☐ Evt. en hammer til at banke pæle ned i jorden med

SÅDAN GØR DU

Lav en kvasbunke ved at samle en masse pinde og grene, som I lægger i et hjørne af området, hvor der måske ikke er så meget aktivitet. Læg løbende flere grene og kviste på til dyrene.

Hvis I vil udfordres lidt, kan I banke nogle pæle i jorden og lægge grenene mellem dem, så de danner et hegn.

Sådan! I har nu bygget en flot kvasbunke, hvor dyrene kan gemme sig og finde læ.

Insekthotel - vejledning

FORMÅL

Formålet er at få børnene til at hjælpe med at skabe gode levesteder for smådyrene. Ved at bygge et insekthotel får børnene et sted, de kan vende tilbage til og undersøge, hvilke dyr, der er flyttet ind.

Derudover skal et insekthotel jævnligt fyldes op, og det er derfor en god aktivitet at vende tilbage til, så I sammen sørger for, at dyrene altid har nogle gemmesteder.

DET SKAL DU BRUGE

- ☐ Gamle paller.
  - ☐ Skruer.
  - ☐ Skruemaskine og skruetrækker.
  - ☐ Grene, kviste, blade, kogler, tørt græsafklip og andet 'kvas'.
  - ☐ Evt. grensaks og hækkeklipper til at klippe grene og kviste af med.
-

SÅDAN GØR DU

- ☐ Placer pallerne der hvor insekthotellet skal være – få børnene til at hjælpe med at bære dem.
  - ☐ Hvis I har flere paller lægges disse ovenpå hinanden så der kommer flere "etager".
- ☐ Det kan være en fin idé at skrue pallerne sammen, da børnene så sagtens kan kravle på dem uden insekthotellet vælter eller rykker sig. Her kan I med fordel få børnene til at hjælpe med at skrue dem sammen. Fx kan I starte med at skrue en skrue lidt i med en skruemaskine og få børnene til at hjælpe med at skrue den helt i.
- ☐ Når pallerne er placeret og skruet fast, skal insekthotellet fyldes. Find en masse grene, blade, kogler, sten, mm., og fyld alle rummene op. Insekthotellet skal fyldes op løbende og kan være en sjov

SÅDAN GØR DU

aktivitet at vende tilbage til.

- Efter nogle uger, måske måneder, kan I undersøge, om der er nogle dyr i hotellet.

Sådan! I har nu bygget et flot insekthotel med plads til snegle, edderkopper, forskellige biller og alt muligt andet spændende.

